

20210291

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

p/a: Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de informateurs dhr. J.W. Remkes en dhs. W. Koolmees
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

4231567

Datum 25 oktober 2021

Geachte heer Remkes en heer Koolmees,

Bijgaand treft u aan de beantwoording van de minister van Justitie en Veiligheid van uw verzoek d.d. 14 oktober 2021 (kenmerk 202102266).

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,
De Secretaris-Generaal,

drs. G.J. Buitendijk

202102291

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Dep. **VERTROUWELIJK**
Aan de minister-president
minister van Algemene zaken
drs. M. Rutte
Binnenhof 19
2513 AA DEN HAAG

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Advies
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
...

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum oktober 2021
Onderwerp Beantwoording verzoek informateur

Geachte heer Rutte,

In reactie op uw verzoek u te berichten naar aanleiding van de brief van informateur Remkes (kenmerk 202102266), zend ik u hierbij een antwoord op uw vraag van 14 oktober 2021.

Knelpunten bevoegdheden en technologische mogelijkheden

Moderne technologie maakt steeds meer mogelijk in de taakuitvoering van politie. De politie mag niet meer doen dan in de wet is vastgelegd, maar veel van de wetten en beleidskaders dateren van voor de smartphone. Deze wetten en beleidskaders moeten daarom worden gemoderniseerd. Voor het strafrecht wordt de modernisering van bevoegdheden meegenomen in de modernisering van het Wetboek van Strafvordering.¹ Voor de taken handhaving van de openbare orde, hulpverlening, opsporing en bewaken en beveiligen is het nodig om de huidige bevoegdheden te moderniseren. Daarvoor is het nodig om voldoende ruimte te creëren voor technologische mogelijkheden en tegelijk voldoende waarborgen te creëren voor bescherming van rechten van de burger. Datascience gaat immers sneller dan wetgeving.

Voorbeelden van dergelijke knelpunten zijn: het gebruik van sensoren in de openbare ruimte (camerabeelden en gezichtsherkenning) en vergaring van informatie op het internet. Complicerend daarbij is dat er, anders dan in strafvordering, geen vast criterium (zoals het verdachtebegrip) is om op terug te vallen. Voor deze politietaken wordt nu voornamelijk op basis van artikel 3 Politiewet 2012 gewerkt, waarvan de grenzen in de loop der jaren op basis van jurisprudentie zijn vorm gegeven en dus door de wet zelf weinig houvast wordt geboden.

¹ Ter vergelijking: de incidentele kosten voor de modernisering van het wetboek van strafvordering bedragen 458 mln euro in de periode t/m 2027. (2022: 20 mln, 2023: 45 mln, 2024: 48 mln, 2025: 115 mln, 2026: 115 mln, 2027: 115 mln).

Om deze knelpunten op te lossen wordt voorgesteld te kiezen uit drie opties:

1. Er wordt een tijdelijke commissie ingesteld die evalueert hoe de kaders die zien op bevoegdheden voor het verzamelen van gegevens voor andere politietaken dan opsporing aanpassing behoeven. (looptijd 4 jaar)
2. Er wordt een permanente commissie ingesteld die adviseert over het bij de tijd brengen en houden van bevoegdheden van de gehele politietaak. Deze start zoals hierboven omschreven en gaat daarna verder met het evalueren van nieuwe technieken op potentiële bijdrage aan de taakuitvoering, rechten van burgers en ethische kaders nieuwe technieken i.r.t. juridische kaders
3. Beide commissies starten tegelijkertijd.

Kosten commissie:

	2022	2023	2024	2025	e.v.
Optie 1	0,8mln	0,8mln	0,8mln	0,8mln	-
Optie 2	0,7mln	0,7mln	0,7mln	0,7mln	0,7mln
Optie 3	1,5mln	1,5mln	1,5mln	1,5mln	0,7mln

Knelpunten wettelijk kader gegevensverwerking

De aanpak van maatschappelijke problemen, zoals de aanpak van ondermijnende criminaliteit, valt of staat met een goede en rechtmatige verwerking van persoonsgegevens. In de praktijk zijn er vele knelpunten op het gebied van gegevensverwerking die deels worden veroorzaakt door onduidelijke en moeilijk uitvoerbare wetgeving. Zo zijn er binnen de strafrechtsketen drie verschillende wetten van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens (Wpg, Wjsg, AVG). In elk van deze wetten zijn regels opgenomen over de verstrekking van gegevens (informatiedeling) en het bewaren van gegevens, maar dan steeds net even anders. Dit maakt het wettelijk kader onoverzichtelijk en niet makkelijk uitvoerbaar. Daarnaast zijn er allerlei nieuwe data-technologieën in ontwikkeling en bieden de huidige wettelijke kaders geen duidelijk antwoord op de vraag: wat mag wel/niet en onder welke voorwaarden? Hiertoe wordt gewerkt aan een wetsvoorstel voor de herziening van de Wpg en Wjsg. Inmiddels knelt de bestaande wetgeving in de uitvoeringspraktijk steeds meer. Het is daarom van groot belang dat de benodigde juridische aanpassingen zo snel mogelijk worden bewerkstelligd.

Voor het herzien van de Wpg en Wjsg zijn de kosten in miljoenen:

Financiële gevolgen (budgetreeks)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	2	2	22	42	42	5 miljoen structureel

MIT

Voor die vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit die een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde wordt het Multidisciplinair Interventieteam (MIT) ingericht. Om (proactief) hoogwaardige systeemgerichte analyses en integrale informatiebeelden te kunnen maken over (criminele) systemen die een bedreiging (kunnen gaan) vormen voor de Nederlandse rechtsstaat ten behoeve van interventies door andere organisaties (zowel strafrechtelijke opsporing of bestuursrechtelijk toezicht of handhaving) is

Dep. **VERTROUWELIJK**

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Advies

nieuwe wetgeving nodig om bevoegdheden met bijbehorende waarborgen te creëren die zien op verwerving en verwerking van informatie, waaraan gewerkt wordt.

Datum
oktober 2021

Ons kenmerk

...

Modernisering Wetboek van Stafvordering

Naast vraagstukken die voor de politie gelden, zijn er ook ketenvraagstukken.

Voor opsporingstaak wordt de modernisering van bevoegdheden meegenomen in de modernisering van het Wetboek van Stafvordering.

Modernisering van het wetboek is van groot belang om de juridische infrastructuur voor de criminaliteitsbestrijding op peil te houden. Om de opsporing voldoende slagkracht te geven voor de bestrijding van ondermijning, om doorlooptijden van strafzaken te verkorten en om de digitalisering van de strafrechtketen mogelijk te maken. Het nieuwe wetboek biedt moderne bevoegdheden voor opsporing van criminaliteit, waaronder ondermijnende criminaliteit. Voor de effectiviteit van de opsporing is het van groot belang dat het juridisch kader van de gehele strafrechtketen wordt gemoderniseerd. De voorgestelde aanpassingen in het wetboek voorzien in deze behoefte. Voor deze modernisering is een investering in de implementatiekosten noodzakelijk.

Jaar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	structureel
Euro	20	45	48	115	115	115	0

Namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming,

Dick Schoof
Secretaris-Generaal van Justitie en Veiligheid

Dep. **VERTROUWELIJK**

Pagina 3 van 3